

UNIVERSITATEA „BABEȘ -BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**ABORDĂRI PEDAGOGICE PENTRU
ÎMBUNĂTĂȚIREA UNUI PROGRAM DE PREGĂTIRE
INIȚIALĂ A PROFESORILOR DE LIMBĂ
ENGLEZĂ DIN ISRAEL**

Coordonator:
Prof. univ. dr. VASILE CHIȘ

Doctorand:
Elizabeth Karvonen

CLUJ NAPOCA

2013

Rezumat

Obiectivul prezentului proiect de cercetare constă în identificarea abordărilor pedagogice în vederea îmbunătățirii unui program de pregătire preliminară (pre-service training program) pentru profesorii de limbă engleză ca limbă străină (English as a Foreign Language - EFL) din Israel. Inițial, au fost studiate experiențele a 31 de profesori de limba engleză debutanți în perioada primului lor an de activitate didactică. Toți acești profesori au fost absolvenți ai aceluiasi program intensiv pe termen scurt din cadrul colegiului de reprofilare a persoanelor cu studii superioare. În lumina acestor rezultate, a fost analizat programul colegiului și au fost făcute sugestii cu privire la unele schimbări pedagogice necesare în vederea îmbunătățirii acestuia. Informațiile au fost colectate prin metode de cercetare etnografică, în cadrul unei paradigme interpretiviste / constructiviste.

S-a constatat că majoritatea profesorilor debutanți au fost șocați de realitatea existentă în sala de clasă atunci când au început să predea și s-au simțit nepregătiți pentru noul lor rol. Sfere problematice speciale de dificultate au fost acelea legate de managementul clasei și de disciplină (după cum s-a anticipat). De asemenea, printre dificultățile des întâlnite s-au numărat aclimatizarea în școală considerată ca întreg, conduita vizavi de natura dinamică a actului didactic în clasă, precum și înțelegerea diverselor și numeroaselor roluri pe care profesorul trebuie să le îndeplinească. Vorbitorii nativi de engleză s-au confruntat cu o dificultate suplimentară, datorită faptului că aceștia, vorbind fluent limba pe care o predau, nu au avut experiența învățării englezei ca limbă străină, fiind astfel lipsiți de cunoștințe formale de gramatică, precum și de tehnici de predare a limbii în contextul sălii de clasă. În plus, mulți vorbitori nativi de limbă engleză nu vorbeau fluent limba ebraică (prima limbă a elevilor), de altfel nefiind familiari nici cu cultura locală. Acest lucru a îngreunat, de asemenea, capacitatea lor de a se confrunta cu realitatea predării limbii engleze.

Analiza programului colegiului a arătat că, deși acesta respecta atât principiile directe profesionale pentru pregătirea profesorului EFL stabilite de experți internaționali, cât și normele stricte israeliene în ceea ce privește orele și materiile predate, anumite sfere tot nu erau predate în mod adecvat. O problemă care a revenit mereu pare a fi aceea a cursurilor teoretice cu prea puțină legătură practică cu realitatea predării EFL în școlile israeliene, cursuri uneori predate de lectori a căror experiență în predarea EFL la copii era redusă sau nulă. În alte cazuri, chiar și atunci când conținutul cursului a fost relevant și util, dacă studenții nu au avut ocazia să experimenteze practic cele învățate și să încerce noile tehnici prezentate în timpul cursului, noile cunoștințe nu au putut fi integral asimilate. În ceea

ce privește componenta de practică pedagogică a programului, aceasta s-a bazat pe abordarea reflexivă, în cadrul căreia stagiarii predau ore individuale cel mult o dată pe săptămână și le analizau apoi în profunzime. Aceasta nu a reflectat realitatea școlară în anul următor, când profesorii debutanți s-au aflat în situația de a avea o responsabilitate mai semnificativă, ceea ce a creat absolvenților programului senzația că instruirea lor inițială nu i-a pregătit în mod adecvat pentru profesiunea aleasă.

Abordările pedagogice în vederea îmbunătățirii au inclus: (1) intensificarea aspectului practic al anumitor cursuri, (2) crearea unui nou cadru pentru componenta predării practice, în vederea reflectării mai corecte a situației școlare și a creșterii competenței stagiului în privința așteptărilor de pe teren și (3) dezvoltarea unui nou curs de competență orală creat în scopul de a dezvolta aptitudinile de gândire creativă în contextul situațiilor apărute în cadrul școlii, care pot ajuta profesorii cursanți să devină pregătiți pentru realitatea dinamică a rolului îndeplinit de profesor.

Cuvinte cheie

- Predarea limbii engleze ca limbă străină (Teaching English as a Foreign Language - TEFL)
- Pregătirea cadrelor didactice
- Abordări pedagogice
- Profesori debutanți
- Șoc cultural în școli
- Profesori vorbitori nativi și nenativi de limbă engleză
- Educație în Israel

Cuprins

Rezumat	i
Mulțumiri	iii
Cuprins	iv
Listă de figuri	ix
Listă de termeni și abrevieri	x

<u>Introducere</u>	1

Capitolul I: Componente pedagogice și metodologice ale programelor de pregătire didactică destinate profesorilor de limbă engleză: privire generală asupra teoriei, practicii și literaturii profesionale

Partea 1. Pregătirea cadrelor didactice	4
I. 1.1 Istorie și evoluție	5
I. 1.2 Componente pedagogice ale pregătirii cadrelor didactice	7
I. 1.2. i Privire generală asupra abordărilor pedagogice	8
I. 1.2. ii Efectul abordării pedagogice asupra pregătirii cadrelor didactice	15
I. 1.3 Metodologia pregătirii cadrelor didactice	18
I. 1.3 Componente ale programelor de pregătire a cadrelor didactice	19
I. 1.3. i Subiectul de studiu	21
I. 1.3. ii Teoria educației	22
I. 1.3. iii Practica predării	24
I. 1.4 Pregătirea rapidă a cadrelor didactice	26
I. 1.5 Influența pregătirii didactice inițiale asupra menținerii pe post a cadrului didactic	29

Partea 2. Pregătirea profesorilor de engleză ca limbă străină (EFL)

I. 2.1 Abordări pedagogice și metode pentru predarea EFL	30
I. 2.2 Pregătirea profesorilor pentru predarea EFL	34
I. 2.3 Exemple de metode de pregătire a profesorilor de limbi străine	37
I. 2.3 I Franța: un cadru competitiv, centralizat	37
I. 2.3 ii Anglia: Programele Postuniversitare	

	pentru Profesori (GTP)	38
I. 2.3	iii Metode ILS	41
Partea 3. Predarea limbii engleze în Israel		
I. 3.1	Privire generală asupra învățării și predării limbii engleze	44
I. 3.2	<i>Curriculum</i> -ul școlii și abordări recomandate	46
I. 3.2.i	Manuale EFL aprobate de minister în Israel și utilizarea lor	48
I. 3.3	Linii directoare oficiale pentru pregătirea profesorilor de engleză în Israel	50
Partea 4. Analiza programului		
I. 4.1	Programul universitar specific de studiu intensiv pe termen scurt	53
I. 4.2	Argumentare și criterii de admitere	54
I. 4.3	Împărțirea orelor de studiu	55
I. 4.4	Comparație cu programe similare în alte colegii	58
I. 4.5	Sumarul cursurilor din cadrul programului <i>Yolanda</i>	59
Concluzii ce reies din Capitolul I		65
<u>Capitolul II: Obiective și metodologie de cercetare</u>		
II.1.	Obiective	66
II. 2. Privire generală asupra principiilor și practicilor de cercetare		
II. 2.1	Nevoia de cercetare	67
II. 2.2	Tipuri de cercetare	67
II.2.2.i	Înțelegerea cercetării calitative	68
II. 2.3	Triangulația	70
II. 2.4	Paradigme de cercetare	71
II. 2.5	Observatorii participanți și cercetarea implicată	72
II. 3. Metodologia prezentului proiect de cercetare		
II. 3.1	Abordare generală: o paradigmă interpretivistă / constructivistă	75
II. 3.1.i	Întrebări și supoziții pentru cercetare	75
II. 3.1.ii	Ipoteze și variabile	78

Metodă

II. 3.2 Partea 1 : Experiențe ale profesorilor debutanți

II. 3.2.i Eșantionul de populație	80
II. 3.2.ii Metode de colectare a datelor („instrumentele” utilizate)	81
• Chestionare	82
• Jurnalul cercetătorului	85
• Jurnale personale	85
• Interviu detaliat	86
• Surse suplimentare de date	87

II. 3.3 Partea 2 : Programul de pregătire a cadrelor didactice

II. 3.3.i Metode de colectare a informației	89
• Compendii și programa analitică a cursurilor	89
• Interviu cu lectorii	89
• Interviu cu șeful de departament, cu tutorele (coordonatorul de practică pedagogică) și cu inspectorii școlari	91
• Feedback-ul elevilor/studenților	91
• Analiza conținutului general al programului	91

Capitolul III. Rezultate: Analiza experiențelor profesorilor debutanți în relație cu programa de pregătire prealabilă

III. 1 Privire generală

93

III. 2 Rezultate - Partea 1: Profesori debutanți

III. 2.1 Detalii cu privire la profesorii debutanți și cadrul stagiului de predare	94
III. 2.2 Anul considerat ca un întreg	95
III. 2.3 Volumul de muncă	100
III. 2.4 Schimbarea atitudinilor: șocul realității	101
III. 2.5 Disciplina în clasă	109
III. 2.6 Vorbitori nativi și nenativi de limbă engleză	110
III. 2.7 Evaluarea programului de pregătire făcută de profesorii debutanți	118
III. 2.7.i Sugestii oferite de profesorii debutanți pentru îmbunătățirea programului de pregătire a cadrelor didactice	123

III. 2.8 Informații suplimentare – interviuri cu inspectori școlari	127
III. 2.9 Recomandări pentru focalizarea cercetării în Partea 2	131
III. 3 Rezultate Partea 2: Programul Colegiului	
III. 3.1 Analiză: aspecte ale programului de training care urmează să fie studiat	132
III. 3.2 Programul în general.	133
III. 3.3 Analiza unor cursuri specifice și relevanța acestora în domeniu	136
III. 3.3.i Lingvistică aplicată	137
III. 3.3.ii Gramatică pedagogică	140
III. 3.3.iii Managementul clasei	144
III. 3.3.iv Educație diferențiată – clasa eterogenă	147
III. 3.3.v Necesități specifice educației speciale	149
III. 3.3.vi Competența în limba engleză	154
III. 3.4 Practica predării	155
III. 3.5 Curs de asistență în perioada de stagiu	161
III. 3.6 Personalul colegiului și academizarea colegiului	164
III. 3.7 Rezumat al experiențelor profesorilor debutanți, luând în considerare programa acestora de pregătire preliminară	168

Capitolul IV: Discuții și sugestii de îmbunătățire

IV.1 Privire generală	170
Partea 1 - Discuții	
IV.2. Analiză și discuții asupra rezultatelor cercetării	171
IV.2.1 Programul în general	172
IV.2.2. Comparatie cu alte programe	173
IV.2.3 Abordare pedagogică	174
IV.2.4 Pregătirea pentru realitatea poziției de profesor	177
IV. 2.5 Nevoia de flexibilitate	180
IV.2.6 Nevoia de a accentua componenta practicii predării	182
IV.2.7 Nevoia de a combina teoria cu practica în clasă	185
IV.2.8. Nevoia asigurării unei pregătiri adecvate pentru	

vorbitorii nativi de limbă engleză	187
IV.2.9 Academizarea colegiului și nevoia de echilibru	
între studiul cu tendință spre academism și cel pragmatic	190
IV.2.10 Concentrare specială necesară în cadrul unui program	
intensiv pe termen scurt	194
IV.3 Sumarul discuțiilor	195
Partea 2 - Sugestii pentru îmbunătățire	
IV.4. Arie principale ale programului care trebuie îmbunătățite	198
IV.4.1 Îmbunătățirea anumitor cursuri și a echilibrului	
din cadrul programului	200
IV.5.2 Schimbarea cadrului practicii de predare	201
IV.4.3 Propunere detaliată pentru un nou curs	207
Partea 3 – Limitări	
IV.5.1 Limitări în realizarea cercetării	216
IV.5.2 Limitări în implementarea îmbunătățirilor	218
<u>Capitolul V. Concluzii</u>	220
<u>Bibliografie</u>	223
<u>Anexe</u>	228
Anexa A: Chestionar adresat profesorilor debutanți	
după primul an de predare	229
Anexa B: Chestionar adresat tutorilor	235
Anexa C: Chestionar adresat proaspeților absolvenți ai colegiului	237
Anexa D: Protocol de interviuri cu profesorii debutanți	240
Anexa E: Întrebări adresate personalului colegiului:	241
plan de interviu structurat și sumarul cursului.	
Întrebări destinate inspectorilor	
Anexa F: Protocol al discuțiilor de grup cu privire la cursurile	
din cadrul colegiului	246
Anexa G: Rezultatele chestionarelor	247
G1 – rezultatele chestionarelor date profesorilor debutanți după primul an	
G2 - rezultatele chestionarelor date tutorilor	
G3 - rezultatele chestionarelor date proaspeților absolvenți ai colegiului	

Anexa H: Informații calitative primite de la debutanți	
Fragmente din jurnale individuale	250
Pasaje de interviuri transcrise	256
Exemple de corespondență email cu profesorii debutanți	264
Anexa I: Jurnal de cercetare 2010-11 (fragmente)	270
Anexa J: Date cu privire la personalul colegiului – sumar	276
Anexa K: Programul colegiului:	
Secțiuni transcrise ale interviurilor cu personalul	277
Fragmente de rezumate și planuri de cursuri	282
Examenul de admitere la Departamentul de Engleză din cadrul Colegiului	284

Lista de figuri: scheme și diagrame

	<u>pagina</u>
Fig. I. 1: Împărțirea generală a orelor în <i>programele de reprofilare din cadrul colegiului universitar Yolanda</i>	55
Fig. I. 2: Cursuri universitare în cadrul programelor de reprofilare la colegiului Yolanda destinate profesorilor de engleză	57
Fig. II. 1: Obiectivele și structura de bază a acestui proiect de cercetare	66
Fig. II. 2: Metode și instrumente utilizate în cercetarea experiențelor profesorilor de engleză debutanți din Israel	81
Fig. II. 3: Exemplu de studiu tip Likert utilizat în chestionare	83
Fig. II. 4: Metode și instrumente utilizate în cercetarea programului de pregătire a cadrelor didactice din cadrul colegiului	89
Fig. III.1: Programul de lucru al profesorilor debutanți (număr de ore, număr elevi și clase unde s-a predat / săptămână)	95
Fig. III. 2: Aprecierea generală a profesiunii de către profesorii debutanți, în funcție de tipul școlii	96
Fig. III. 3: Cum au găsit profesorii debutanți soluții în diferite sfere de activitate	97
Fig. III. 4: Cum au găsit profesorii debutanți în diverse școli soluții în diferite sfere de activitate	98
Fig. III. 5: Cuvinte și fraze asociate cu predarea, alese înainte de pregătirea didactică, la absolvire și după un an de predare	102
Fig. III. 6: Cuvinte și fraze asociate cu calitatea de a fi profesor, scrise în mod liber în trei momente importante de referință pe parcursul dezvoltării profesorului cursant	103
Fig. III. 7: Comparație între vorbitori nativi de engleză și vorbitori nenativi de engleză după primul lor an de predare	111
Fig. III. 8: Cum au găsit soluții vorbitorii nativi de engleză (NS) în diverse sfere de activitate în comparație cu vorbitorii nenativi de engleză	112
Fig. III. 9: Starea de spirit înainte și după anul de stagiu – vorbitori nativi / vorbitori nenativi	116
Fig. III. 10: Evaluarea făcută de profesorii debutanți cu privire la gradul în care programul lor de training i-a pregătit să lucreze în domeniu	119
Fig. III. 11: Evaluarea făcută de absolvenți cu privire la gradul în care cursurile din cadrul colegiului i-au pregătit pentru munca în domeniu, înainte și după anul lor de stagiu	120
Fig. IV.1: Contrastul dintre practica predării și stagiu	202
Fig. IV.2: Obiective interrelaționate ale cursului propus: gândire prin vorbire	209

